

først og fremmest at faa reformeret Lærerskolen eller Lærerseminariet i Thorshavn, men det var fuldkommen frugtesløst; der blev ikke foretaget det mindste.

Nu sagde den ærede Ordfører nys, at Forholdene ved Skolerne omkring ved Bygderne vare saa daarlige, at der vistnok tiltrængtes forskellige Ændringer og et skarpere Tilsyn. Jeg er fuldstændig enig deri, men jeg tror, at der endnu mere tiltrænges store Ændringer ved Lærerskolen i Thorshavn. Der tiltrænges ganske vist ogsaa Tilsyn overfor enkelte af de Lærere, der ere ansatte ude paa Bygderne. Jeg vil ikke paa nogen Maade sige noget ufordelagtigt om den færøiske Lærerstand i Almindelighed; det er vistnok en meget dygtig Stand, der gør, hvad den kan for at faa Forholdene saa gode som muligt, men desuagtet har der været ansat adskillige Lærere rundt omkring i de færøiske Bygder, der ikke burde have været Lærere.

Befolkningens Modvillie mod Skolevæsenet stammer for en stor Del fra, at Færøerne i umindelige Tider og indtil for ikke saa lang Tid siden har haft Hjemmeundervisning, Forældrene have selv oplært deres Børn, og det var i al sin Simpelhed en god Undervisningsmetode for sin Tid. Alle de rejsende, der have beskrevet Færøerne og udtalt sig om Befolkningen, give den det Skudsmaal, at den ikke alene var opvakt og begavet, men ogsaa ualmindelig kundskabsrig. Saadan var det under Hjemmeundervisningen. Da nu det provisoriske Skolereglement i 1845 blev indført paa Færøerne, fratog man uden videre Forældrene al Ret og Myndighed over deres Børns Undervisning. Det siges i Skolereglementet, at Børnene skulle sendes i Skole, Færingerne skulle pligtes til at holde Skolerne vedlige. Det vakte en voldsom Uvillie.

En anden begrundet Uvillie var den Gang, og den findes endnu, nemlig Uvillien over, at man ved Oprettelsen af disse Skoler ikke har taget i Betragtning, hvad det var for en Befolkning, man havde at gøre med. Man har et lidt drastisk Ordsprog, der siger, at man skal stikke Fingrene i Jorden og lugte, hvor man er, men det gjorde man ikke den Gang, Skolerne bleve indførte paa Færøerne. Færøerne og Færingerne bleve betragtede akkurat, som det skulde være en Del f. Eks. af Sjælland beboet af Sjællændere. Der blev ikke taget det mindste Hensyn til, at Færingerne havde helt andre Traditioner og et helt andet Sprog end andre danske Statsborgere. Det, man vilde oprette paa

Færøerne, var udelukkende danske Skoler med dansk Undervisning, danske Fag og ikke et Ord Færøisk. En af de Inspektører, som har rejst omkring paa Færøerne og inspicere Skolerne, har afgivet en Beretning, og efter hvad den ærede Ordfører sagde, har han udtalt sig om en af Skolerne og sagt: Børnene læste Dansk ret aandløst, og mig forstode de ikke. Dette er jo ganske betegnende og ganske rigtigt, thi hvor kan det blive andet? Den overvejende Masse af færøiske Børn ude paa Bygderne, som komme i Skole, naar de ere 7—8 Aar, have maaske aldrig i Livet hørt et dansk Ord, de have i hvert Tilfælde aldrig talt et dansk Ord. Saa komme de i Skole, der er ikke andet end danske Skolebøger, dansk ABC og danske Lærebøger, og Læreren skal vistnok ogsaa kun tale Dansk til dem. Disse Børn, som ikke forstaa et Ord Dansk, blive saa satte til at læse og stave paa Dansk, lægge sammen og læse i en ABC, og naar de ere færdige med den, gaa de over til Bibelhistorien og Lærebogen, og hvis de naa lidt videre, hvad vel de færreste gøre, faa de lidt dansk Historie og lidt Geografi. Det er jo ganske naturligt, at Børn, der skulle hente Kundskab ved Hjælp af et fremmed Sprog, som de ikke have let ved at forstaa, blive aandløse, og at Undervisningen bliver aandløs. Man faar ogsaa ved at se paa Ungdommen i de færøiske Skoler uvilkaarlig det Indtryk, at der kommer en Aandløshed til Stede mellem Skolebørnene. Efter min Mening faar man en ganske anden Opfattelse af de Børn, der ikke have gaaet i Skole, de ere meget mere kvikke og opvakte.

Det, som man for 18 Aar siden særlig forlangte ved de færøiske Skoler, var, at der skulde tages Hensyn til det Sprog, Befolkningen talte. Der skulde indføres færøisk Undervisning ved de færøiske Skoler, Færøisk skulde være Undervisningsfag, og Færøisk skulde anvendes omtrent udelukkende, indtil Børnene vare 9—10 Aar gamle, derefter skulde der være en grundig Undervisning i Dansk. Paa den Maade, mente vi, kunde alle Hensyn ske Fyldest, saa vidt det lod sig gøre, og hvor vanskelige Forholdene for øvrigt kunde være for Skolerne. Landets Sprog vilde kunne læres, og samtidig vilde man kunne lære Dansk rigtigt og paa en metodisk Maade. I Grunden lærer man nemlig slet ikke Dansk i de danske Skoler paa Færøerne. Man gaar, som jeg sagde før, ud fra den Forudsætning, at Børnene kunne Dansk, hvad de aldeles ikke kunne, og